

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

Előfizetési árak:

Egész évre 8 K., félévre 4 K., negyedévre 2 K. Egyes szám ára 20 fill.

Megjelenik minden héten egyszer: Csütörtökön.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: ÁVÉD JAKÓ

Munkatársak:

Dr. Mayer Ödön, Balla István és Falu Kornél.

Kiadó: PAPP GYÖRGY

Szerkesztőség Apaffy utca 186. sz.

Kiadóhivatal: Papp György könyvnyomtató intézetében.

Hirdetések díjszabás szerinti árban közöltetnek.

Tüzoltóink.

E hó 19-én d. e. 10 órakor tartotta a gyulafehérvári önkéntes tűzoltó egyesület harminczkettedik évi közgyűlését, mely közgyűlésen egyuttal a lemondott parancsnokságot újból megválasztotta.

Mielőtt a közgyűlés tárgysorozatának lefolyásáról szólnánk, kötelességünknek tartjuk, hogy egy pár szóval a tűzoltókról illetve az intézményről megemlékezzünk.

Pusztított a tűz, egész községek, városok lettek áldozatai a dühöngő elemnek. Nem elégedett meg azzal, hogy családokat tett földönfutóvá megfosztva minden jószáguktól, hanem még az emberéletből is áldozatot követelt és követel magának.

Pusztító munkájában nem kimél senkit és semmit, iszonyu kiméletlenséggel halad a maga útján. Ezt a dühöngő elemet meg kell fékezni, pusztító munkájában meg kell akadályozni.

Félszázadot alig meghaladó idővel alakultak az első önkéntes tűzoltó-egyletek a művelt nyugaton, mely intézmény Magyarországon Széchenyi Ödön gróf indítványára 1863-ban alakult meg. Az önkéntes tűzoltók lelkesültséggel és buzgósággal munkálkodtak azon, hogy ezt a humanus intézményt mennél nagyobb tökélyre emeljék, érette dolgoztak, fáradoztak. Hiszen semmi egyéb sem vezethette ezeket az embereket az egyesülésre, mint az a magasztos gondolat, hogy embertársainknak vagyonát és életét kell megmenteni. Azt is nagyon jól tudjuk, hogy anyagi érdek nem igen beszélt belőlük. Annyira nem, hogy tüzeset alkalmával ott hagyja munkáját — pedig abból él — s az első vészjelre ott jelen a tűznél és

sokszor saját életének kockáztatása mellett menti meg embertársainak vagyonát, sokszor életét.

Ilyen eszméktől lelkesülve alakult meg ez előtt 32 évvel városunkban is az önkéntes tűzoltó-egylet. Egy pár lelkes ember, ki átértette az intézménynek nagyszerű voltát, összeállotts megalkototta azt a tűzoltó-egyletet, mely egyesület már 32 éve dolgozik városunkban, megmenti városunkat a tűzveszélytől. Harminczkét év! nagy szó. Egy egész emberélet! Harminczkét évig dolgozni lelkesültséggel, egész odaadással, bizony dicséretre méltó dolog. Csakhogy idővel kihalnak, előrecednek a régi lelkes tagok. Pótolni kell őket, lelkesedni kell az eszméért. Hiszen ha van egyesület, ha van intézmény, melyet pártfogolni, segiteni kellene, úgy leginkább a tűzoltó egyesület az, mely a közönségnek pártfogását, érdeklődését leginkább megérdemelné. S mégis mit tapasztalunk manapság? Sajnos azt, hogy nemcsak a hivatalnokosztály, nemcsak a birtokosok, a házbirtokosok, a kik pedig leginkább volnának hivatva segiteni az egyesületet, tüntetnek távollétükkal, hanem még az iparosok is távol tartják magukat az egyesülettől! Csak nem tudom mire jó ez? Lehet, hogy igen demokratikus ize van az egész intézménynek, ural ember csak nem vehet ilyen publikum közzé. Hanem csak üssön ki egy kis tűz, s ha mindjárt nincsenek ott tűzoltóink, hát akkor nagyon rájuk jár a szekér rúdja, lehordják őket mindenek. Na már kérem, ha az a szegény ember ott hagyja munkáját, tönkre teszi ruháját és egészségét, nem törődve semmi veszéllyel s küzd a pusztító elemmel, úgy-e akkor szeretjük őket, beléjük fektetjük minden bizalmunkat, reményün-

ket s horribile dictu talán meg is dicsérik őket ilyenkor, hogy elvesztették aznapi munkájukat, összerongyolták ruhájukat s megmentették házukat. Ilyenkor elgondolkoznak a jó háziurak azon, bizony mégis csak jó, hogy vannak ilyen elszánt emberek, kik ingyen, minden anyagi haszon nélkül, sőt legtöbbször anyagi kárral, tisztán emberbaráti szeretettől vezéreltetve megmentik vagyonomat, de, ha arról van szó, hogy az egyesület segítsék, pártolják, ahhoz sehol sem lehet őket látni. Bizony szomorú jele az idők járásának, ha már mindenben rangkülönbséget, osztálykülönbséget keresünk s méltóságos arisztokratikus voltunknál fogva nem elegyedünk a kicsinyek közé, ha mindjárt humanus intézményről is van szó! Pedig úgy kellene valahogy csinálni a dolgot, hogy mindnyájan rang és osztálykülönbség nélkül menjünk el s támogassuk az egyesületet, lépünk be az egyesület tagjai közé — ahogy ez más városban is meg van — s közös erővel működünk az egyesület anyagi és erkölcsi sikerén! Higgyék el nem szégyen tűzoltónak lenni. Ellenkezőleg nagyon is szép dolog; ez emberbaráti kötelesség és emberbaráti szeretet egyaránt!

Irtam már egyszer e lap hasábjain: rázzuk le az előítéleteket magunkról, szakítsunk valahogy az ilyen gondolkodásmóddal s egyesült erővel „mindnyájan egyért s egy mindnyájunkért“, legyünk buzgó harcosai az ilyen humanus intézménynek s ne csak akkor adjunk létjogosultságot, ha nyakunkon a veszély, hanem akkor is legyünk egyek, ha Isten kegyelme távoltartja tőlünk a bajt! Így akkor elérjük a célzt, csak a mint mondtam, le kell rázni az előítéleteket!

TÁRCZA.

A mai kor leánynevelésének iránya.*)

Irta: Ertléné Borsos Adél.

Szerencsésnek mondható azon nemzet, melynek lelkét képzett, művelt, okos és e mellett nem felfuvalkodott, szerénytelen, vagy pedig tudakosságában elbizakodott nő képezi.

Műveletlen s e mellett tudakos nő gonosz szelleme a társadalomnak, s mert fenhéjázó, könnyelmű és pazarló lesz, veszélyes betegséggé fajul annak testén is, aminek gyógyítására nehéz, igen nehéz gyógyírt találhatni.

Az ilyen nő sajnálatra méltó, de sajnálható azon nemzet s ennek társadalma is, melynek ilyen lelki betegsége vagyon, melynek őrangyala megszűnt védangyallá lenni, s e lelki betegség következményeként annak gonosz szellemévé aljasult.

A valódi művelt nő csak javára lehet a társadalmi életnek. Műveltsége, modora magával ragadja a kevésbé művelt férfiakat, felemeli őket a köznapiaságból, eltereli elméjükből a köznapias gondolatokat és kedélyüket átalakítani, minden nemesre és jóra fogékonnyá tenni képes.

A művelt nő áldása, éltetője a család körnek. Irányítója, a helyes utra terelője mindazon középkori elfoglaltságoknak, melyek még az ugynevezett XX. század felvilágosultsága daczára, itt-ott kísértenek s különösen

*) Felolvasatott az áll. iskolai tanítótestület február hó elsején tartott értekezletén.

a családi, a gyakorlati élet mezején, babonában, jövendölésben stb. nyerek oktalan és káros kifejezésüket.

A valódi művelt nő erkölcsös is egyszersmind, mert a műveltség kiegészít, kelleke: az erkölcsösségnek a vallásosság. A vallásos nő jó erkölcsű, istenfielem hatja át egész valóját; az ilyen nő pedig csak nemesen tudhat gondolkodni, tenni, beszélni.

Az erkölcstelen nő a társadalomnak legnagyobb és legveszedelmesebb ellensége.

Az erkölcstelen nő, az erkölcstelen anya, erkölcstelen gyermekeket nevel, s így mételeyhintő gonosz szellemévé lesz a társadalmi életnek.

Az erkölcstelenség ellensége a munkaszeretetnek, a szorgalomnak és minden erénynek, egyszersmind alapja a szellemi és anyagi romlásnak, fertője, útvesztője a bűnnek, az elvetemültségnek.

Az erkölcstelenségbe merült társadalom nem alkot hat erős nemzeti egységet, fenn nem állhat mint ország, mint független nemzettest, mert: „Minden országnak talpköve a tiszta erkölcs“ . . .

A tiszta erkölcsű nép, az Istennek tetsző nép és az ilyen alapokon nyugvó ország nem fogja rabigába hajtani fejét; míg ellenben az erkölcstelenségben elpuhult nép küzdelme nem jöhet számba, mert már maga az erkölcstelenség folytonos rabiga.

Az ilyen rabiga iszonyu terhe képes elnyomni nagy nemzeteket, világhódító népeket.

A nő az egyszerűség mintaképe legyen. Az egyszerű nő jó gazdasszony, jó feleség, mert vágyai nem vonzzák őt a divat eszeveszettségei után. Egyszerűség

a háznál, a ruházatban, az ételben, a mulatságokban; jótékony befolyást képes gyakorolni az ember megpróbáltatásoknak alávetett életére. Az ilyen nő boldogságát leli az élet legegyszerűbb, legszegényebb sorsában is, hozzászokni képes a mostohább viszonyokhoz is, az ilyen nő nem kinozza el férjét, nem őrjiti el környezetét pazarló tetteivel, nem akaszt koldustarisznyát családja nyakába. Az egyszerűség oly erénnyé lesz nála, melynek jótékony gyümölcseit élvezni fogja leendő családja és melyért áldani fogja a jövő nemzedék.

A divat szélsőségei legelőször is sok pénzbe, másodszor pedig sok családi egyenetlenségbe kerülnek és ennek ráadásul még az emberek méltó felháborodásuk, ócsárló beszédjük tárgyai. — Az ilyen nő, ha leány, az ifjaktól körülrajongva, azonban ugyancsak őtőlük bensőleg elítélve, — rendesen pártában marad. Mert ki volna hajlandó ilyen divatbábot feleségül venni, kinek életboldogsága a divatos öltöny, — ki volna oly botor, hogy szerény jövedelmeit ilyen nő divatos ruháira, szeszélyeire költse el? Itt keresethők és találhatók fel a házasságok mostani ritka és boldogtalan esetei; innen származik az a különös óvakodásuk a házasság kikötőjébe evezőknek. Az ilyen divatbábok szeszélyeitől fél a házasulandó ifju, (és joggal) mert a divat sok pénzt képes elemészteni, sokszor azt is, mit a test rendes táplálására, a gyermekek nevelésére kellene fordítani. Innen származik azon óvakodása az ifjaknak: beleugrani a kelepeczébe, melyből csak a feldult családi élet, sokszor vagyoni tönk, kölcsönös gyűlölség és válópör árán lehet megmenekedni.

A háziasság a nő oly jó tulajdonsága, melynek

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer:

zójánál influenza után

is szeretik, A gyógyszerárakban üvegenként 4 kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alanti céggel legyen ellátva:

tüdőbetegségeknél, légszervek hurutos bajainál, ugymint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbado-

ajánlatik. — Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó ize miatt a gyermeket

Figyeljünk, hogy minden üveg alanti céggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-Lauritzen & Co. A. S. Copenhagen, Danm.

A közgyűlést elnöklő főparancsnok Roska József megnyitván, üdvözlő a megjelent tagokat s jelenti, hogy a közgyűlés megtartható, mert a tagok az alapszabályban előírt számmal jelen vannak; egyúttal felkéri a titkárt, hogy évi jelentését tegye meg. Titkár jelentését megtévé, tudomására hozza az egyletnek, hogy az egylet lel-tári vagyona 30244 kor. 14 fill. Tüzeset a mult 1904. évben csak egy volt, dacára a nagy szárazságnak. Je-lenti, hogy az egyletnek 73 működő tagja van. A köz-gyűlés tudomásul veszi a titkári jelentést. Elnöklő főpa-rancsnok jelenti, hogy az egyletbe négy új működő tag lépett be, névleg Dr. László Jenő, Dr. Roska Miklós, Bihari Béla és Cirlea Aurél. Pártoló tagnak belépett Rass Károly és Jakabffy Jankó. Azután megvizsgálták a pénztári számadásokat, miket mindenben pontosnak ta-láltak, mire a pénztárnoknak a felmentést megadták. Azután elnöklő főparancsnok megköszönve a beléje he-lyezett bizalmat, a maga s a parancsnoksági tagok ne-vében lemondott, és felkérte a tagokat, hogy a válas-ztási eljárást kezdjék meg. Erre egyhangú lelkesedéssel, közfelkiáltással újlag Roska József főkapitányt válas-ztották meg főparancsnoknak, ki már 18 év óta szolgálja mint főparancsnok az egyletet a legnagyobb odaadással és buzgósággal. A többi parancsnoksági tagokat szava-zattöbbséggel választották meg. És pedig osztályparancs-nok lett: Volez Henrik és Czirlea S. Péter. Szakasza-parancsnokok: Hajós István, Baumann Arnold, Bányay Jó-zsef, Dr. László Jenő, Bihari Béla és Weidlinger Fri-gyes, segédtsztek: Daubrawszky Gyula, Dr. Roska Miklós és Cirlea Aurél, szertárnok Gróhsz Frigyes. Pénztárnok: Jäger Tamás. Orvosok: Dr. Náthán Bernát és Dr. Deutsch Mór.

A főparancsnok a maga s az ujonnan megválasz-tott parancsnokság nevében megköszöni a bizalmat s igéri, hogy a jövőre is, ugy mint eddig, azon lesz, hogy az egylet felvirágozzék és a városnak mindenben hasz-nára legyen. Ezek után több tárgy nem lévén főparancs-nok a közgyűlést a tagok lelkes éljenzése mellett be-zárta.

Estve összejövetel volt a Baumann-féle helyiség-ben, hol a zenekar mellett jó későig együtt volt az egész egylet. A tüzoltók nevében Balázs István altiszt köszöntette fel a főparancsnokot, kinek beszéde után Roska József főparancsnok nagyon szép szavakkal em-lékezett meg az egyletről s üritette poharát a tüzoltókra. Beszéltek meg Baumann, Dr. László, Dr. Roska, Bihari. A társaság víg hangulatban a késői órákban osz-lott szét.

Továbbra is lelkesültséget és kitartást kívánunk derék tüzoltóinknak!

Dr. R. M.

Kiegészítésül a fennebbiekhez, kénytelenek vagyunk a következőket csatolni.

Nemcsak az úrhatnás oka annak, hogy nagyon sokan, akik koruknál, életerejüknel, va-

birtokában férjét, családját boldogító angyalává avatja őt. A házas nő együttműködik férje oldalán a vagyoni mérleg rendes fentartásában, szíven hordja családjá jövőjét, mely nagyrészen az anyagi helyzetnek mikénti állásától függ, örömmel könnyíti férje küzdelmeit és a szerzett vagyont megőrzi, megkímélni tudja.

E sorok terjedelme kevés volna elszámlálni mind-azon eseteket, melyekben a nő, mint a társadalom alapja szerepel. Az elmondottakból önkénytelenül azon kérdés merül fel, hogy mi képes a nőt a társada-lom alapjává, annak védangyalává tenni? Mi adja meg neki a kívánt kellékeket, hogy vallásos, mű-velt, erkölcsös, házas, munkaszerető, egyszerű és sor-sával megelégedett legyen? Mindezen kellékeket nyeri a nő: a helyes nevelés által.

A mostani leánynevelés iránya nem helyes; nem helyes pedig azért, mert egyoldalú, mert csak értelmi (szellemi) irányban halad. A mostani leánynevelés ter-mészeti és társadalmi hivatásra elő nem készíti a leány-növendéket.

Az előkelő társaságokban, a műkedvelői előadásó-kon, a korecsolyatéren ügyesen mozgó nő a mai ideál; a lelkiismeretes anya, a jó gazdasszony nem jön tekin-tetbe. — A mostani nevelési irány ép oly veszedelmes mint, tetszetős. A külső csak külső marad, ha ügyesen el is tudja rejteni a benső érték-nélküliségét. Vannak kivételek ugyan, de ezek oly ritkák, hogy még inkább erősítik a szabályt.

A leányiskola hivatása nem lehet más, mint egész-séges, gondos, házas és lelkiismeretes leányokat képezni, melyekből színtolyan anyák váljanak; de az ilyen irányu nevelés mellett kell, hogy az iskola megfeleljen azon követelményeknek is, hogy művelt, okos, de nem tudá-

gyonosságuknál, eszüknel és ügyességüknel fogva kötelesek lennének pénzzel vagy személyesen tá-mogatni az egyesületet, érzéketlenek az ügy iránt, hanem a nagyon is elterjedt fényűzés, melynél fogva sokan krajczárjaikat ezért vonják vissza minden jóra való társulattól és a minden olda-lon jelentkező kényelemszeretet, melynél fogva sokan — nagyon sokan irtóznak a munkától.

Ezért határozott meggyőződésünk, hogy az a néhány elenyészőleg kevésszámú buzgó ember, akik még ma-holnap fentartani törekednek a tár-sulatot, kidölvén, előbb-utóbb rákényszeredik a város közönsége, hogy a kötelező tüzoltóságot léptesse életbe.

Nem is értjük, hogy miért nem teszi meg már most ezt a lépést. A világ arculata nem mutat arra, hogy hamarjában ebből a mostani világnézetből kibontakozzunk. Ez pedig ma azt mutatja, hogy a közjót az emberek, csak köte-lező szabályrendeletek mellett tudják szolgálni. Hát ha erre a biztatóra szükség van, miért nem nyul hozzá a város ehhez az eszközhöz?

Zárszó.

A „Közművelődés” 8-ik számában a t. szerkesztőség a kilátásba helyezett „érdemleges választ” a kö-vetkező „Tanusítvány”-ban kívánta megadni:

Tanusítvány.

Folyó hó 13-án illetve 14-én Riszner Ödön tanár úr az erdélyi róm. kath. irodalmi társulat helybeli tagjai nevében a következő jegyzőkönyvi kérést terjesztette elének:

Jegyzőkönyvi kérelem

Tekintetes Kryzsewszky Géza m. kir. adótárnok, Szöcs Ákos dr. és Balló Lázár kir. törvényszéki bíró urakhoz, az Irodalmi Társulat helybeli tagjainak Gyula-fehérvárt, a püsp. irodában 1905. február 12-én d. u. 3—4^{1/2} óráig tartott rendkívüli értekezletéből:

Az Irodalmi Társulat a „Közművelődés” szerkesztősége és a helybeli Takarékpénztár igazgatósága között felmerült ügyben szükségesnek látja, hogy a bé-kés megoldás érdekében egy az érdekeken kívül és felül álló bizottságot kérjen fel a következő kérdések tisz-tázására:

1) Tud-e a „Közművelődés” szerkesztősége megnevezni oly egyéneket, akik úgy nyilatkoztak, hogy a Takarékpénztárnál levő kölesönük felmondásától félve nem szavazhatnak az ellenzékkel? Nevezze meg őket!

2) Meg tud-e nevezni olyanokat is, akik a Taka-rékpénztár nevével félemlítettek meg szavazó polgárokat? Nevezze meg őket!

3) Kaptak-e az utóbbiak a Takarékpénztár igazga-tóságának, felügyelő bizottságának, vagy hivatalnoki ka-rának valamelyik tagjától ily irányban megbízást vagy meghatalmazást?

kos leányokat képezzen, hogy a vallásosság és erkölcsi élet mintegy vezérfonalául szolgáljon és ilyennek jelöl-tessék ki a nevelés irányul.

El kell ismerni, hogy a leányiskolát a modern szellem lengje át, de e szellemnek alkalmazkodnia kell a leány családi viszonyaihoz, társadalmi köréhez, értelmi felfogásához és gyakorlati szükségleteihez.

Ez alatt azt értem, hogy a földmives és iparos nép által lakott vidéken levő iskolában a leányoknak nagyobb hasznára lesz, ha azok megtanulnak fehérne-műt varrni, foltozni, szőni, fonni, mosni, vasalni stb. mintha girlandokat, szívtartárczakát, reczézeteket, tepich-keket, hálósipkákat stb. készítenek.

Mit ér annak az iparosleánynak, hogy tanulta az arányokat, olasz praktikát és lánczörtöket, de az életben vásárolt néhány méter kelmének vagy több effélének az árát fejből kiszámítani nem tudja vagy épen kiadásait bevételeivel összeegyeztetni nem képes; mit ér annak Róma alapításának története, ha nem tudja átérzeni a negyvennyolcadiki szabadságharcznak lélekemelő ese-ményeit; mit ér annak az alárendelt mondatok tömke-legének tanulása, ha nem tud egyszerű levelet megírni.

Az iskolát nem szabad ellentétbe hozni a családi reális élettel, a szülők gyakorlati élethivatásával, gon-dolkodás módjával. A leányiskola — főképp az elemi, de a polgári is — reális gondolkodásra szoktassa növendékeit és ne tanítson olyat, a minek a gyakorlati életben nem ve-heti hasznát.

A leány természeti hajlama amugy is az ideáliz-mus felé hajlik, s ha az iskola e hajlamot még jobban kifejleszti, a családjanyáknál igen nehéz e felfogást a gyakorlati élet követelményeinek megfelelően átídomítani.

Az iskola adja meg az élet irányát. A zsenge elme,

A kérdésekre nyert feleletek alapján nyilatkozatot kérünk a bizottságtól — közzététel céljából — a „Köz-művelődés” szerkesztősége és a Takarékpénztár igaz-gatósága számára. Ezeknek a kérdéseknek tisztázásával az Irod. Társ. helybeli tagjai meg akarják védelmezni lapjuk szerkesztőjét, aki keresztény lélekkel vonakodott nyilvánosságra hozni oly egyének neveit, akiktől bizal-mas közléseit nyerte s akik e közléseikért — bizonyíté-kok hiányában — kellemetlenségeknek lehetnének kitéve. Módot akar nyújtani a szerkesztőnek annak a bizonyí-tására, hogy jóhiszeműleg járván el, hírlapírói tisztes-ségén nem ejtett foltot és nem „rágalmazott hazug” módon. De viszont elégtételt akar adni a Takarékpénz-tár igazgatóságának, felügyelő-bizottságának s hivatal-noki karának, amellyel szemben a szerkesztőség a Tár-sulat lapjában már határozottan kijelentette, hogy sem gyanusítani, sem sérteni nem akarta.

Ez a két cél magában rejtí a harmadikat és egy-szersmint a főcélzt is, amely abban a törekvésben ösz-pontosult, hogy városunk megzavart békéjének és meg-ingott egyetértésének helyreállítását mindannyian óhaj-tjuk és kegyes Főpásztorunknak azt a kívánságát, hogy a békés megoldást keressük, magunkévá tesszük.

Ezen az alapon kérjük, fennevezett urakat, hogy a bizottságban részt venni kegyeskedjenek.

K. m. f.

Megbízásból jegyezte:

Riszner Ödön.

főimn. tanár.

Mi az ezen jegyzőkönyvi kérdésben foglalt megbí-zást elfogadtuk és annak folytán az e célra kitzított helyen és időben megjelent előttünk Wagner Sándor ta-nár úr, mint a Közművelődés című hetilap felelős szerkesztője, a kinek a jegyzőkönyvi kérdéshez képest feltettük egyenkint az abban szövegezett három kérdést, melyekre Wagner Sándor tanár úrtól a következő fele-leket kaptuk és pedig:

Az 1. kérdésre: Egy választó polgár A. a vá-lasztás előtt 2—4 nappal kijelentette előttem, hogy ő szívvel-lélekkel ellenzéki, de szavazatával nem támoga-thatja az ellenzéket, mert adós a takarékpénztárnál és fél, hogy kölesönét felmondják.

Továbbá B. és C. értesítettek, hogy előttük egy-egy háztulajdonos hasonló nyilatkozatot tett, amit B.-nek le-velével igazolt.

A 2-ik kérdésre: Egyesek a választás előtti napokban a pártirodában többek jelenlétében panaszo-lták, hogy az ellenpártiak a takarékpénztár nevével nyo-mást gyakorolnak a választókra.

Ily panaszokkal állottak elő D. és E.

Továbbá a választás előtt két nappal esti 8—9 óra között F. a pártirodában azt jelentette, hogy egy köz-hivatali alkalmazott az Európában összegyűlte volt el-lenzéki választók valamelyikéhez, akinek a váltója lejárt, egy cédulát hozott a takarékpénztártól.

A 3-ik kérdésre: Erről tudomásom nincs, de ezt nem is állítottam.

Alulírott bizottság ennek folytán a tényállás tisztá-zása végett szükségesnek találta a Wagner Sándor fele-lős szerkesztő úr által megnevezett és fentebb A. C. D. E. F. betűkkel megjelölt egyének meghallgatását, akik Wagner Sándor úr felkérésére külön-külön meg is je-lentek előttünk.

A megjelenteket a bizottságnak részint mind a há-rom, részint 1—2 tagja személyesen ismeri és őket ki-fogástalan előéletű egyéneknek tudja.

a fogékony kedély könnyen magába szívja a beteges irányt, és az életben is megtartja.

Szerintem a fentjelzett irány egyik elősegítője s így a leány társadalmi életére gátlólag ható hibája: hogy már az elemi tanítást sok leányiskola alárendeli a ma-gasabb műveltségnek, összetéveszti a célzt, mely szerint az elemi oktatásnak haladni kell. „Az elemi oktatásnak célja a gyermekeknek általános műveltségét megadni.” És nem a magasabb műveltség felületes mázát, mely a gyakorlati életben nem egyéb, mint teher és nyűg, melynek birtokában műveltnek képzei magát a gyer-mek leány, s felületes, darabos lesz minden életkötele-ségében.

A fentjelölt irányban a mai leánynevelési rendszer keretén belül egészségesebb irányban kellene tért hódí-tani. „Nekünk legelső sorban lelkiismeretes, gondos, er-kölcsös, házas anyákra, és csak másodsorban agyon-művelt, felvilági hölgyekre van szükségünk.

Jól fontolják meg azok, kiknek kezében van le-téve nemzetünk jövője s kik leányneveléssel foglalkoz-nak, ezen eszmék horderejét.

Ha minden magyar anya, minden leányneveléssel foglalkozó tanerő szemei előtt fogja tartani, hogy: „Magyar társadalmunkat csak művelt, val-lásos, házas és munkaszerető nők ké-pe-sek átalakítani”, annak jelenlegi leánynevelési irá-nyát a helyes útra terelni s így a társadalom védangya-lává teremtett nőt igazi nővé, igazi családayává képezni: úgy nincs ok aggódni a fölött, hogy nemzetünk satnyu-láshoz, erkölestelenséghez s így dicstelen bukáshoz fog jutni.

A megjelentekkel azután közöltetett, hogy az esetet elbeszélni nem kötelesek, mire kijelentették, hogy tudomásukat a valósághoz híven előadni készek ugyan, de miután attól tartanak, hogy reájuk abból kifolyólag esetleg valamely kellemetlenség, vagy kár is származhatik, csak abban az esetben hajlandók nyilatkozni, ha nevük titokban marad, amit a bizottság tagjai részükre feltétlenül és minden esetre megígérvén, külön-külön, csakis a bizottság tagjai előtt — Wagner Sándor urnak is távollétében, a következőket adták elő:

Az első kérdésre adott feleletben megnevezett A. igazolta, hogy fentebb irt nyilatkozatot Wagner Sándor úr előtt a választás előtti napokon csakugyan megtette és kérdésre még előadta, hogy őt senkisémm félemlítette meg, hanem csak ő gondolta, hogyha az ellenzékre szavaz, a takarékpénztár esetleg felmondja nekia kölcsönt.

B. az általa a bizottság két tagja előtt valódnak elismert levelében és C. meghallgatása alkalmával azt igazolták, hogy előttük egy-egy helybeli háztulajdonos úgy nyilatkozott, hogy a takarékpénztárnál levő kölcsönük felmondásától való félelmükben nem mernek az ellenzékre szavazni, amit Wagner Sándor úrral még a választás előtt közöltek, azt azonban, hogy ama háztulajdonosok megfélemlítés következtében nem mertek volna az ellenzékkel szavazni, B. és C. sem állították.

A második kérdésre adott feleletben megnevezett D. előadta, hogy neki a választás előtt több ember — akiknek nevére nem emlékszik — beszélte, hogy a „Cassa“-tól, mely alatt D. a takarékpénztárt érlette, ijesztgetik őket a váltókkal és ezt D. a választás előtti napokban közölte Wagner Sándor úr jelenlétében a pártírodán.

E. előadta, hogy neki két román ajku választó polgár, kiknek nevére nem emlékszik, beszélte, hogy nem mernek az ellenzékre szavazni, mert a takarékpénztártól ijesztgetik őket a váltókkal és igazolta E. hogy ezt a körülményt a párt-írodán Wagner Sándor úr jelenlétében bejelentette. Előadta továbbá E. hogy a választás előtt három nappal egy levelet kapott, amelyben figyelmeztetve lett, hogy vigyázzon, mert tartozik a takarékbba és baja lesz, ha ellenzékieskedik. Ezt a levelet E. a bizottság tagjai előtt eredetiben fel is mutatta és annak tartalma megfelel E. fentebbi előadásának. Ezen a levelen oly egyén neve van aláírva, aki a takarékpénztárnak nem alkalmazottja és a felügyelő bizottságnak vagy igazgatóságnak sem tagja.

F. előadta, hogy a választás előtt két nappal, azaz f. év jan. 24-én este egy közhivatalbeli alkalmazott bement az Európa szállodába, hol több ellenzéki szavazó volt együtt és egy czédulát tartott a kezében, amelyen vastag betűkkel „A gyulafehérvári takarékpénztár részvénytársaság“ leírat volt nyomtatva és vastag vonallal aláhúzva, alatta pedig valami írás volt, melyet azonban el nem olvasott. F. kérdésére, hogy kit keres, az alkalmazott azt felelte, egy embert, akinek a váltója esedékes, amire F. azt az alkalmazottat kiutasította és az esetet nyomban közölte a párt-iroda vezetőségével.

Kérdésre F. előadta, hogy a választási küzdelem hevében, akkor ez az eset reá azt a benyomást tette, hogy az a közhivatalbeli alkalmazott, ezt a czédulát a takarékpénztártól a választók megfélemlítése czéljából hozta az Európába és a pártírodán is ezen benyomás hatása alatt beszélte el az esetet, most azonban nyugodtabban meggondolva a dolgot, nem tartja kizártnak annak lehetőségét, hogy a czédula a közhivatalbeli alkalmazott valamely hozzátartozójának egy valóban lejárt váltójára vonatkozhatott.

Mindezekről ezt a tanusítványt kiadjuk és hogy ennek tartalma a valóságnak mindenben megfelel, aláírásunkkal bizonyítjuk.

Gyulafehérvárt, 1905. febr. 17. napján. Szöcs Ákos, s. k. Balló Lázár, s. k. Kryzsewsky Géza, s. k.

Ezek alapján a „Közművelődés“ szerkesztőség ének állítását „hazug rágalom“-nak nem tekintjük, sőt eljárását teljesen korrektnek, a hirlapírói kötelességgel és tisztességgel megegyezőnek tartjuk.

Tamási Áron s. k.	Riszner Ödön s. k.
Pál Antal s. k.	Szporni János s. k.
Zlamál Ágost s. k.	Bartalis József s. k.
Dr. Fejér Gerő s. k.	Reithoffer Jenő s. k.
Rass Károly s. k.	Király Gáspár s. k.
Péter János dr. s. k.	Kulesár Ferencz s. k.
	Csibertics Imre s. k.

* * *

Ezen igazi szánalmat keltő „Szegénységi Tanusítvány“-ból őszinte meglepéssel győződünk meg, hogy a „Közművelődés“ 5-ik számának vezető cikkében intézetünk ellen emelt vád, még utóbb redukált alakjában sem nyert beigazolást. Mert a mi hozzájárulásunk nélkül kizárólag az érdekelt fél bizalmi férfiai által, elismerjük, hogy teljes tárgyilagossággal megtartott vizsgálat sem azt nem állapította meg, hogy a takarékpénz-

tár intézősége megfélemlítette volna a választókat, sem azt elfogadhatólag be nem igazolta, hogy mások törekedtek volna ilyen megfélemlítő befolyást valakire gyakorolni. A megfélemlítés kérdésében ugyanis a vizsgálat csak azt derítette ki, hogy D. hallotta „több embertől, kiknek nevére nem emlékszik“ és E. hallotta „két román ajku választó polgártól, kiknek nevére nem emlékszik“, hogy őket váltóikkal ijesztgették.

Továbbá be lett mutatva egy levél, melynek írója „a takarékpénztárnak nem alkalmazottja és a felügyelő bizottságnak vagy igazgatóságnak sem tagja,“ s a melyben figyelmeztetve lett E., „hogy vigyázzon, mert tartozik a takarékbba és baja lesz, ha ellenzékieskedik.“ De hogy ki ezen levél írója s kinek nevében és megbízásából látta jónak ezen figyelmeztető levelet megírni: az az itt csakugyan helyén nem való diszkreczióknak kétes homályában vész el; a mint még az sem állapítható meg kifogástalan biztossággal, hogy vajjon ezen titokzatos levélben csak egyszerű barátságos figyelmeztetésről, avagy valódi megfélemlítésről van-e szó. Végül egy „közhivatalbeli alkalmazottra“ történik hivatkozás, a ki „bement az Európa szállodába, hol több ellenzéki szavazó volt együtt és egy czédulát tartott a kezében, a melyen vastag betűkkel „A gyulafehérvári takarékpénztár részvénytársaság“ felírat volt nyomtatva és vastag vonallal aláhúzva, alatta pedig valami írás volt; de hogy ki volt ezen közhivatali alkalmazott, az újból diszkreczióknak titokban marad, valamint azt sem deríti föl a vizsgálat, hogy mit tartalmazott azon „czédula“ és mi czélja volt annak előmutatásával annak a közhivatali alkalmazottnak, kinek a nevében és megbízásából járt el? stb.; egyedül az ezen esetet elbeszélő F. jelenti ki, hogy a választási küzdelem hevében reá ez az eset, azt a benyomást tette, hogy az a közhivatalbeli alkalmazott azt a czédulát a takarékpénztártól a választók megfélemlítése czéljából vitte az Európába s a pártírodában is ezen benyomás hatása alatt beszélte el az esetet, később azonban nyugodtabban megfontolva a dolgot, nem tartja kizártnak annak a lehetőségét, hogy az a czédula a közhivatalbeli alkalmazott valamely hozzátartozójának egy valóban lejárt váltójára vonatkozhatott.

Ezek alapján ki kell jelentenünk, hogy a t. Szerkesztőségnek semmi olyan megbízható adat nem volt birtokában, melynek alapján ő hirlapírói kötelességének tarthatta volna ama nyílt és határozott váddal lépni fel a nyilvánosság előtt, még pedig vezetőcikkben, hogy a takarékpénztárral megfélemlítették a választókat legszebb alkotmányos jogaik gyakorlásának szabadságában s ennélfogva az egészen egyoldaluan összeállított s teljesen illetéktelen zsűrinek azon perdöntő nyilatkozatát sem fogadhatjuk el, mely szerint a „Közművelődés“ szerkesztőségének a fenforgó esetben tanusított eljárása korrekt és a hirlapírói kötelességgel s tisztességgel megegyezett volna.

Mi azt tartjuk, hogy a vizsgálat által földerített adatok alapján konkrét vádakat a saját útján terjeszteni nem szabad, mert ily megfoghatatlan pletykáknak megtörtént tényekként való kiszínezése a hirlapírói tisztességbe ütközik.

Mi azt tartjuk, hogy az felel meg a hirlapírói tisztességnek, ha az illető hirlapíró, ha már a hibát elkövette, ezt nyíltan beismeri, de nem tartjuk „nyílt“ elégtételnek, hanem perfid eljárásnak, hogy a „Közművelődés“ nyilatkozatában is tényként ismétli és erősíti meg, hogy a „megfélemlítés“ megtörtént, talán az intézőség tudta nélkül. Ha egy oly testület, mint az igazgatóság kijelenti apodictice, hogy tudtával visszaélés nem történt, honnan veszi a „Közművelődés“ a merészséget, hogy ebben kételkedjék, és hogy az olvasó közönségben a „talán“ kifejezéssel a sanda gyanút felebressze, — holott kifejezetten elismeri utóbb, hogy magáról a megfélemlítésről adatai nincsenek, de hogy ez az intézőség tudtával történt volna, erről épenséggel még csak az Alfabet homályába burkolt tanuktól sem hallott biztosan semmit.

És ha ezt bárki a hirlapírói tisztességgel meg egyezőnek tartja, ám legyen boldog hitében. Mi nyilatkozatainkat az utolsó szőig fentartjuk.

Tesszük pedig ezt annál inkább, minél bensőbbben meg vagyunk győződve arról, hogy a közérdekű felada-

tot teljesítő hirlapírói toll szép hivatásának teljesítésében holmi neméseknek képzelt „intencziók“-kal s csak szóval hirdetett, de tettekben meg nem nyilatkozó „lojálisításokkal“ nem elégszik meg, hanem komoly megfontoltságot s körültekintő, okos előrelátást követel, a mit a t. szerkesztőség ezen fölmerült esetben lépten-nyomon figyelmen kívül hagyott. És hogy ez valóban így volt és nem másképp, annak illetékes elbírálója nem a fenn megnyilatkozó, de arra törvényes megbízatással nem bíró „esküdtbíróság“, hanem a minden érdekkörön kívül- és felülálló nagyközönség, melynek ítéletében mi teljesen megis nyugszunk.

Végeztünk.

A gyulafehérvári takarékpénztár mint részvény-társaság igazgatósága.

UJDONSÁGOK.

Gyulafehérvár, 1905. február 23.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter Szarka Imre törvényszéki joggyakornokot a nagyenyedi pénzügyigazgatósághoz állami végrehajtóvá, — a kereskedelmi miniszter gróf Klebersberg Józsefné — Vita Emma és Duha Melánie budapesti ösztöndíjas tanítónőket segédtanítónőkké nevezte ki.

— **Dr. Szász Pál,** Szász József vármegyének köztisztviselőben álló alispánjának fia, szép sikerrel jogtudori vizsgálatot tett a kolozsvári tudomány-egyetemen. Ünnepeyes felavatása ezen héten lesz.

— **Adomány.** A gyulafehérvári Népbank részvény társaság 1905. év február hó 5-én tartott évi rendes közgyűlésében a gyulafehérvári önkéntes tűzoltó egyesület javára 20 koronát és a gyulafehérvári iparos tanonciskola javára szintén 20 koronát adományozott a miért úgy a parancsnokság mint az iskola igazgatósága ez uton is köszönetet mond.

— **Házasság.** Abrudbányán Görgői Képes László birtokosnak Kálmán fia f. évi márczius hó 7-én d. e. 10 órakor tartja esküvőjét Abrudbánya-város néhai polgármesterének Berivói Boér Bélának leányával Margittal.

— **Jótékonyságok.** Müller Mihályné Nagyenyeden 800 koronát küldött az ottani városi tanácsnak, hogy abból évenként 100—100 koronát osszanak ki. A 100 koronát négy szegénynek adják fára. — Abrudbányán Rosenberg Gyula orsz. képviselő a magyar kaszinónak 1000, az ev. ref. és unitárius templomoknak 1000—1000, az ipartestületnek és temetkezési szövetkezetnek 600—600, a szegényeknek 200 koronát adományozott.

— **Házszentelés és — eljegyzés.** Ritka szép családi ünnepély folyt le f. hó 14-én vasárnap Weisz Bernát helyi lakos terménykereskedő házában. Ekkor szenteltette fel törekvő és ernyedetlen szorgalmu polgártársunk ujonnan épített terjedelmes szép házat és a házszentelési aktust egy kedves családi eseménnyel is összekapcsolta. Egyik leányát, Weisz Teréz kisaszszonyt bocsátotta jegybelépésre a szerelő és gondos atya egy kipróbált és szép jövőre reményt nyújtó ifjával, Weisz Sándorral, ki a családnak, illetve a Weisz Bernát czégnek már 12 év óta munkás tagja, erős oszlopa. Sokan voltak részesei a szép családi ünnepélynek, a nagyszámu rokonságon kívül volt ott pap, ügyvéd, tanító kis- és nagybirtokos, hivatalnok, kereskedő, stb. stb. Is-ten áldása kísérje a szép frigykötést.

— **Szemléltető oktatás.** Ezzel tanít ma minden jóra való iskola. De egyik se vitte az országban ezt a tanítási módot oly magas tökélyre, mint egyik helybeli belvárosi iskolánk, a melynek falára két hónap óta rajzolt valaki egy tisztelőre méltó név alá akasztófát s rája egy mindenféleképpen kapálódzó embert. Ez az iskola tartja nem szükségesnek, hogy azt a izléstelenséget, a szeretetlenséggnek, a vakindulatoknak ezt a szemléltető képét a tanítványok szeme elől eltávolítsa.

— **Az erdélyi róm. kath. Irodalmi Társulat** február hó 22-én szerdán rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen 35 tag volt jelen. Imets F. Jákó tiszte. elnök határozott beszéddel megnyitván a gyűlést, felolvastatta a volt elnöknek és alelnöknek lemondó levelét. Az elnök lemondását többek hozzászólásával tudomásul vették, jegyzőkönyvileg kifejezván, hogy a volt elnököt sem mint társulati elnököt, sem más minőségében, — mint ő kifejezte lemondásában — „pellengerre nem állította“ és egy ténynek tárgyilagossá leközlésével sem az Irodalmi Társulat, sem annak közlönye a „Közművelődés“ meg nem sértette. Az alelnök lemondását sajnálattal tudomásul vették és neki eddigi buzgó működéséért köszönetet szavaztak. Azután nagy lelkesedéssel egyhangulag elnöknek választották: Pál Antal, főgimn. igazgatót és alelnöknek Wagner Sándor, főgimn. tanárt, akik a társulat felvirágoztatásába vetett reménnyel, a megjelentek buzgó munkálkodásának egyhangu lelkes ígéretén alapuló hittel elfogadták a nekik felajánlott tisztet. Ezel a közgyűlés véget ért. (kj.)

FERENCZ JÓZSEF KESERUVIA

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES ÍZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

LERAKAT: ID. MISSELBACHER J. B. CZÉGNÉL GYULAFEHÉRVÁRT.

— **Hangversennyel egybekötött** tánczestélyt rendez március hó 26-án este 8 órakor az „Európa” szálló nagy termében a gyulafehérvári önkéntes tűzoltó egyesület. A hangverseny nagyon tényszerűnek ígérkezik s a mint halljuk a városban rendkívül nagy az érdeklődés a hangverseny iránt. Ügyes programot állított össze a rendező bizottság, s mint tudjuk a szereplők között a következők vannak: Riszner Ödön, Bochdanovits Flora úrhölgyek, Dr. László Jenő, Dr. Roska Miklós, Bihari Béla, Bányay József urak. Ez uton is felhívjuk a nagyérdemű közönséget, hogy ezt a humanus intézményt pártolja s megjelenésével az ünnepély fényét emelje. Nagyban emeli az estélyt az, hogy már eddig többen 15-nél fogadták el a védnökséget a város vezető emberei közül.

— **A gyulafehérvári ipartestület** március 5-én vasárnap d. e. 10 órakor évi rendes közgyűlését fogja megtartani az iparos olvasóköri helyiségében. — A módosított alapszabályok 11. §. szerint a közgyűlésen szavazattal csak azon tag bír, a ki az előző év végeig fennálló összes tartozását a közgyűlés előtt legalább 8 nappal befizette.

— **VI. népszerű előadás.** A kath. legényegyesület február hó 19-én, vasárnap tartotta az Európa szálló dísztermében nagyszámú közönség részvétele mellett immár hatodik népszerű előadását. Ezúttal Csibertics Imre főgimnáziumi tanár beszélt a hallgatóság-nak fokozott érdeklődése mellett a gyakorlati alkalmazásában korunkat mindinkább meghódító villamosságról. — A villamos erő tapasztalati megismerésének fejlődésével kapcsolatosan előadta mindenkinek megérthető formában a villamosságra vonatkozó fontosabb alaplatokat egész a legujabban fölfedezett Röntgen-féle sugarakig. Szép, világos és könnyen áttekinthető előadást sok, érdekes kísérellettel igazolta, s így a tanítás mellett kellemes szórakoztatást is nyújtott, igen helyesen összekapcsolva a hasznos ismeretek közlését a kellemes élvezettel, megérdemelte és el is nyerte a hálás közönségnek méltó jutalmát, amely abban az előadást folyton kísérő élénk tetszésben, s a végén zugó tapsban nyilvánult. Derült kacagást keltettek és sok tapsot arattak azután Székál Mihály és Szilágyi József nagy papiros kürtökkel kísért és pazar mimikával előadott humoros kupléi, amelyekből előhívásra több változatot is rögtönöztek. Amint látjuk tehát, ez a népszerű előadás is kellő érdeklődés mellett nagyszerűen sikerült.

— **A katolikus Legényegyesület évi közgyűlése** a vasárnap tartott népszerű előadás után folyt le a tagok és nagyszámú pártoló közönség jelenlétében. Rass Károly elnök megnyitván a gyűlést, beszámolt a múlt 1904. évi munkájáról és annak eredményeiről. Az egyesület kellő figyelemmel volt tagjainak erkölcsi nevelésére és kiképzésére. A tagok résztvettek a husvét táján tartott szentgyakorlatokon. Minden vásár- és ünnepnap legényegyesületi mise tartatik az apáca zárda templomában. A tagok rendszeres vallástani oktatásban is részesülnek. Az elmúlt esztendőben a rajzoktatást vezették: Bauman Arnold az asztalosok és a lakatosok, Müller Lajos a cipészek részére. Számtani oktatást tartott: Hinger József, az éneket Székál Mihály tanította és az önképzőkört pedig Rass Károly elnök vezette. Rendezett az egyesület két nagy színelőadást, két táncmulatságot, nyolcz népszerű előadást érdeklőt programmal, két teaestélyt, egy karácsonyi ünnepélyt, egy közös vacsorát és díszesen megülte több vezetőnek és tagnak névünnepét. Ezután Hinger József pénztáros jelentést az egyesület múltévi anyagi helyzetéről. Maradt 756 K. készpénz, s az egylet felszerelési vagyona 2400 K. — Majd Szilágyi József könyvtáros jelentette, hogy az egyesület könyvtára 147 kötettel és 300 füzet-tel gyarapodott, s a könyvtár jelenleg áll összesen 321 kötetből és 702 füzetből. A tisztikar megújításakor alelnökké választották: Baumann Arnold műiparost s a választmány tagjai lettek a) belsők: Szinyi József, Komanescu Mózes, Vernes János, Lorch András, Salamon Szabin, Fritsch F. József, Petróczy Mihály és Bor-siczky Mihály; b) külsők: Faul Béla, Müller Lajos, Papiu Viktor, Szrága Ede, Vincze Albert, Udvarý József, Papp György és Péter József. Ezután következett az ünnepélyes tagfölvétel. Az elnök buzdító szavai után új tagokul felvételre tizenhat derék iparos legény, akik ezen felvétellel az egész világ kath. legényegyesületeinek tagjaivá lettek. Zomorai Dániel, székesegyh. kanonokot, az egyesület volt derék elnökét nagy lelkesedéssel tiszteletbeli elnöknek választották. — Így folyt le ezen ifjúságában már erős és iparos ifjaink javáért nemesen működő egyesületnek közgyűlése. — A kath. legényegyesületnek történetét, eddigi működését, jelen erkölcsi és anyagi állapotát lapunk jövő számaiban fogjuk bővebben vázolni.

— **Takarmány-kedvezmény.** A m. kir. földmivelésügyi miniszter úr mérlegelve a veszélyt, a melynek fejlődő állattenyésztésünk ki van téve, elhatározta, hogy a mennyire a rendelkezésére álló eszközök engedik, még messzebb menően igyekszik segítségére lenni a gazda közönségnek s a takarmány-beszerezés megkönnyítése czéljából egyes birtokosoknak métermázsánkénti 7 azaz hét korona árban készfizetés ellenében szénát bocsát rendelkezésükre. — Azonban a vasuti szállítási kedvezmény biztosítása és vasuti kocsik kellő kihasználása érdekében lehetőleg csak teljes vagy legalább félkocsi rakományokat engedélyez és a szénát a kincstár költségén az általam megjelölendő vasuti állomásra és ezimre — csak utánvét mellett szállíttatja. Felhívom az érdekelteket, hogy e tárgyban kérvényeiket, mennyiség, a vasuti állomás és pontos ezim megjelölésével a polgármester útján a főispán urhoz ezimezve terjesszék be. Gyulafehérvár szab. kir. város polgármesterétől, 1905. év február hó 21. napján. Novák, polgármester

— **A járdák piszkosága** kezd tarthatatlan állapotú válni. Dicséret illeti azokat a birtokosokat, akik gondoskodnak, hogy házuk előtt állandó legyen a tisztaság, de ez a tisztaság, fájdalom sok helyen nem folytonos. Más oldalról meg a rendőrség figyelmét kell kérnünk arra a körülményre, hogy sok helyen a faluról bejövő emberek és némely helybeli polgártársak a járdákból az éjszakákon át valóságos kimondhatatlan helyeket teremtenek. Erről talán mégis csak lehetne valamit tenni.

— **Szerencsés az,** aki bajára enyhülést tud találni. A betegség kétszeresen szerencsétlenség ott, hol a szegénység is jelen van s ezért tudja meg szegény, gazdag egyaránt, hogy ha csúsz és közsvény bántja, attól úgy szabadul a legkönnyebben, ha a Zoltán-féle kenőcsöt használja, mert az már 1—2 szeri bedörzsölés után biztosan használ. Üvegje 2 kor. Zoltán Béla gyógyszer-tárában Bpest, V., Szabadságtér.

— **Utazási ösztöndíj.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamarát arról értesítette a kereskedelmi Miniszter ur, hogy az 1905. év folyamán hajlandó kamarakerületünkből egy törekvő és kellőleg képesített iparos ifjút 600 korona külföldi utazási ösztöndíjban részesíteni. Ez ösztöndíj czélja, hogy azzal a külföldön való további szakszerű kiképzés megszerezhető és az ott megszerzett ismeret később hazánkban értékesíthető legyen. Pályázhat a kamara területén t. i. Alsó-Fehér, Beszterce-Naszód, Kis-Küküllő, Szilágy, Szolnok-Doboka, Torda-Aranyos és Kolozsmegyékben illetékes iparos ifju, aki a katonai kötelezettségen túl van vagy az alól fel van mentve. Az 1. koronás bélyeggel ellátott folyamodás a kereskedelmi Miniszter urhoz ezimzeten az alólírott kamarához legkésőbb f. évi május hó 1-ig nyújtandó be, melyben 1. a folyamodó lakhelye, 2. családi és vagyoni viszonyai, 3. foglalkozása, 4. előképzettsége, 5. nyelvismeretei, 6. erkölcsi magaviselete, 7. esetleges tanulmányai, 8. az általa esetleg elnyert kitüntetések, 9. az ösztöndíj elnyerése esetén teendő utazás iránya részletesen megjelölendő, 10. a katonai kötelezettségnek elleget tett, 11. hogy biztosítva van-e előre is megfelelő külföldi gyárban vagy műhelyben való alkalmaztatása, esetleg valamely külföldi szakiskolába leendő felvétele. Megjegyezzük végül, hogy a folyamodó kötelezettséget kell vállaljon arra is, hogy az ösztöndíj különbeni visszafizetésének terhe alatt vissza fog térni hazájába és külföldön szerzett ismereteit itthon fogja értékesíteni. Kolozsvár, 1905. február hó 20. Veisz József elnök, Gáman Zsigmond kir. tanácsos titkár.

— **Ipari dolog.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara az érdekeltek tudomására hozza, miszerint a keresk. miniszter folyó hó 4-én kelt 77808/904 számú leiratában kijelentette, miszerint több oldalról hozzáintézett azon kérelemnek, hogy helyezze hatályon kívül múlt évi márczius hó 29. 12880 szám alatt hozott azon elvi határozatát, melynek értelmében oly helyeken, ahol a nép elsőrendű szükségletét nem képező ezikké kizárólagos árusításával foglalkozó kereskedők vagy iparosok nincsenek, a szatócsok és vegyeskereskedők jogosítva vannak erre szóló iparigazolvány alapján mindenemű, tehát nem csak a nép elsőrendű szükségleti tárgyait képező iparcikké elárúsítására, helyet nem adhat és ezen határozatát változtatlanul fenntartja, mert annak hatályon kívül helyezésére elfogadható indokot fennforogni nem lát és az említett határozat a fogyasztó közönség érdekében áll.

— **A Szalézi társaság kérése.** Rua Mihály, a társaság feje még 1904. decz. 27-én levelet irt az ő munkatársaihoz, amelyben megköszöni, hogy betegsége alatt megemlékeztek róla s aztán segélyüket kéri, mert „az árvák kenyeret kérnek s a hitelezők pénzt.” Elmondja, hogy az Immakulata-ünnep alkalmával 200 missionárius utazott szét a meglevő házakba

s ezeknek utazási költsége sok pénzt emésztett fel; hogy Közép-Patagonia, Matto-Grosso és China házaik rendkívül sok beszerzést igényelnek. Kinek az Isten felesleget adott, nyújtson segélyt a jóra való czélhoz.

— **A szamosújvári Örmény-muzeum.** A következő meghívót kaptuk. Emléket akarunk állítani, mely hirdesse a késő századoknak, hogy Kelet legműveltebb népének alkotó erejű töredéke nem diestelenül élt e hazában az ezerévesnek egy negyedén át és élni akar tovább e nagyhivatásu nemzettel, munkálván annak dicsőségét és jóllétét. Ércznél maradandóbb élő emléket akarunk alkotni: magából az örmény életből alakuljon az emlékmű! — szándékunk összegyűjteni és a jövő számára megőrizni a hazai örmény kultúra maradványait az ősi egyház, a példás közélet és a sajátságos házi élet ereklýeit. Ez alkotás egyúttal mentsvára lehet a keleti örménység nemzeti kincsei számára, melyek sehol sem lehetnek nagyobb biztonságban, mint e szabad ország szabad kir. városa örmény főtemplomában. Mindez nagy közkinccsel gyarapítaná a magyar nemzetet és szellemi középpontot teremtené a hazai örménység számára. Alkossunk örmény muzeumot! E fenkölt eszmét buzdító helyesléssel fogadta a sajtó, a közvélemény. Örmény intézmények és lelkes egyének önként ajálják fel ereklýeiket e nemes középlelra. A muzeumba szánt örmény egyházi himzések kiállítása közérdeklődést keltett. Egy nagylelkű névtelen pártfogó 1000 koronát tett le az oltárra. A nemzeti kultúra országos főtényezői élénk rokonszenvenvel fogadták az eszmét és hathatós pártolást ígérték. Meg van a siker minden biztosítéka! Hogy a nagy mű a hazai örménység egyetemének legyen alkotása, e czélra egyesület szervezendő. Az Örmény Múzeum-Egyesület alakuló közgyűlése 1905. februárius hó 19-én, vasárnap, d. u. 3 órakor volt Szamosújvárt, a városháza tanácstermében a (főterem.) Némi előleges tájékozódás végett tisztelettel kérjük, méltóztassák a mellékelt bélyeges nyilatkozatot aláírni és azonnal postára juttatni. Ez aláírás semmiféle jogi köteleességgel nem jár. Hazafias üdvözléssel, Szamosújvárt, 1905. febr. 12. Az Örmény Múzeum-Egyesület szervező bizottságának tagjai: Bárány Lukács plébános. Dr. Goposa Jakab orvos. Dr. Herrmann Antal tanár és szerkesztő. Dr. László Márton ügyvéd, a „Szamosújvári Közlöny” szerkesztője. Dr. Mártonfi Lajos áll. ginn. igazgató. Merza Gyula az „Erdély” szerkesztője. Szongott Kristóf b. elnök, az „Armenia” szerkesztője. Tódorfi Lukács polgármester.

Az a Magyarországon lakó népfajok közül egyik, mely már teljesen beolvadt a magyarságba, ősei emlékeit azért akarja összehordani és megőrizni, hogy nyomtalanul el ne vesszenek, hanem a kultúra számára fennmaradjanak: senki földre nem magyarázhatja. De menekülő helye akar lenni ez a múzeum az örmény fajú emlékek azért is, mert a miként az események bizonyítják, ezek az emlékek sehol sincsenek biztonságban: sem a török, sem a perzsa, sem az orosz hatóság alatt álló örményországi részekben s a kultúra valóban sokat veszít vele, ha ezen egyik legrégibb kultúrnépnek emlékei a folytonos élethalál harcban elkallódnak. Ezért ajánljuk ezen muzeumot olvasóink szíves figyelmébe.

— **Fontos amerikába utazóknak.** A magyar kormány az Amerikába való utazást most már Brémán át is megengedte. Fiumén át Amerikába szóló útlevélek most már Brémán át is érvényesek, ha az illető útas egy Brémennékszóló hajójegy birtokában van. Aki Brémán át akar utazni, annak okvetlenül kell otthonról 20 koronát előre Bréménbe előlegnek beküldenie, mirerögtön megküldetik a hajójegy. Jóegészségű és munkaképes munkások, akik az amerikai rendeltetési helyig szóló vasuti jegyet kifizették és azonkívül még 56 koronát készpénzben felmutatni tudnak, Amerikában bebocsátást nyernek. Akinek barátjai vannak Amerikában, hozza magával azok ezimeit. Szembetegek vagy egyéb testi fogyatkozásban szenvedők, 50 évnél idősebb személyek vagy olyanok, akik valamely Amerikában levő gyárral szerződést kötöttek, mely szerint ott bizonyos meghatározott bérért dolgoznak, Amerikából visszautasíttatnak. Ratiborban, valamint Bremenben minden kívándorló megvizsgáltatik, mindenki tehát, a ki Bremenben hajóra felszáll, előre láthatólag Amerikában bebocsátást nyer.

— Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferencz József keserűvíz** valamenyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferencz Józsefi keserűvizet.

— **A „Fiumei kávébehozatali Társaság”** kolozsvári fióktelepe Mátyáskirály-tér 12. szállit bérmentve és vámentesen eredeti fiumei árakban kávé, teát, rumot, liqueuröket, csokoládét, cacaót. „Kávé” lapot ingyen küldünk.

— **A gyulafehérvári katolikus kör** 1905. február 26-án (vasárnap) az „Európa” szálló disztermében hangversenyt rendez, melynek műsora a következő: 1. Gál: Kurucz-dalok; Resch L. György székesegyházi karnagy vezetésével éneklő a főgimn. vegyeskara. 2. Részletek Erkel F. „Bánk-bán” című dalművéből; előadják: zongorán Moldován Viktória k. a., czimbalmon Berreck Stefánia k. a., hegedűn Petri Vilmos főgimn. VIII. o. t. 3. Operette-részletek; éneklő Fodor Gyuláné úrasszony. 4. Monolog; előadja Berreck Stefánia k. a. 5. Magyar dalok: zongorán előadja Jirászek Irén k. a. 6. Tréfás monolog; előadja Gábel Antal Endre. 7. Magyar népdalok; czigányzene kísérettel éneklő Bihary Béla. Belépő-díj: személy-jegy 1 K., család-jegy 2 K. Hangverseny után társas vacsora és — ha kívánják — táncz. Kezdeté este 6 órakor. Felülfizetéseket köszönettel fogad és hírlapilag nyugtázza a kör igazgatósága.

Törvénykezés.

Esküdszéki tárgyalás.

1905. február 13—18. napjaig.

Tárgyaltatott halált okozott súlyos testi sértés bűntettével vádolt Kun András és társa elleni ügy.

Elnök: Bartha Győző kir. tszéki bíró. Bírák: Kolumbán Antal kir. tszéki bíró. Présia Romulus kir. tszéki bíró. Jegyző: Dr. Sándor Ákos kir. tszéki aljegyző.

Esküdtek: Mihály Szalvator, Debreczeni Victor, Szilágyi Géza, Koháry Endre, Máthé István, Vincze Miksa, Dancs Mózes, Dezső Dénes, Avéd Jákó, Weinrich Frigyes, Kormos Károly, Pálffy Dezső.

A vádhatóságot Dr. Újvárossy Miklós kir. ügyész képviseli, Kun Andrást Dr. Mayer Ödön, Prunár Miklóst Rejöd József ügyvéd védi.

A tárgyalás elejétől végig a legnagyobb érdeklődés mellett folyt le, a nagyszámú hallgatóság bár csak jeggyel bocsátjatott a tárgyaló terembe, azt mindig zsúfolásig megtöltötte, talán azért, mert úgy vádlottak mint a cselekmény áldozata helybeliek.

A vád tárgya az volt, hogy fentnevevett két vádlott Reindl Jánost 1904. évi augusztus 26-án Kun András tüzele előtt valami ólomvégű bottal úgy fejbeverték, hogy Reindl 8 nap múlva a kapott ütés következtében meghalt.

Kun András a cselekmény elkövetését tagadja és azt adja elő, hogy neki arról, hogy Reindl valaki bántalmazta, az nap tudomása sem volt, még kevésbé működött közre a bántalmazásában.

Prunár Miklós, Kun András kocsisa, azt állítja, hogy néhaít gazdája ütötte föbe azután, pénz és vagyon ígéretével rávette arra, hogy a cselekmény elkövetését magára vállalja, a mit ő meg is tett, annál is inkább, mert nem gondolta az ütést oly súlyos következményűnek. A nyomozat és vizsgálat rendjén ezen vádlott be is vallotta a cselekmény elkövetését, most azonban határozottan tagadja, hogy abban része lenne.

A kihallgatott tanúk vallomásai is megoszlának, egy részük Kun Andrást, más részük Prunár Miklóst terheli.

Közvádló tettestársaságot lát fenforogni és társ-tetteseként vádolja vádlottakat.

A bíróság Kun Andrásra vonatkozólag hivatalból tesz fel kérdést a felbujtói és bűnrészesi minőség megállapítására és Rejöd ügyvéd indítványára a többiek bántalmazásából származott halált okozott testi sértés megállapítására.

A vád és védőbeszéd megérkezése után az esküdtek verdictje megállapítja a tettestársaságot és a bíróság vádlottakat halált okozott súlyos testi sértés bűntette miatt egyenként 4 évi fegyházra ítélte.

Az ítélet ellen egy a közvádló mint a védők többrendbeli semmisségi panaszt jelentettek be.

Nyilttér.

Selyem-bluzokra

való 65 krtól 11 frt. 35 krig méterenkint utolsó újdonságok. Bármintve és megvámolva házhoz szállítva. Dus mintaválaszték posta fordultával.

Henneberg selyemgyár Zürich.

Sz. 9452—1904. telekkönyvi.

Arverési hirdetmény kivonat.

A gyulafehérvári kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Barbu Szevér végrehajthatónak Irímie Todor Gavriláé végrehajtást szenvedő ellen 126 korona 60 fillér tőkekövetelés és járulécai iránti

végrehajtási ügyében a pojánai 141. szám telekjegyzőkönyvben A + 1—16 és 18 rendszám, s a pojánai 240 számú tjkvben A + 1—15., 17., 18. rendszámú ingatlanok összesen 2580 korona becsárban az árverést elrendelte, és hogy a fenn megjelölt ingatlanok **1905. évi márczius hó 4-ik** napján d. e. 9 órakor Pojána községházánál megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is el fognak adatni.

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban avagy az 1881. LX. t.-cz. 42 §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak az 1881. LX. t.-cz. 170. §. értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Gyulafehérvárt, 1905. évi nov. hó 30-ik napján.

A kivonat hitelességét igazolja.

Bohuczky János kir. telekvi kiadó.

Sz. 914—1905. végreh.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-sa értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szászsebesi kir. járásbíró 1899. évi Sp. 483/4 számú végzése következtében Dr. Marcia János gyulafehérvári ügyvéd által képviselt oláhdályai Pop Juon javára oláhdályai Csib Szimion I. Nicolae és társa ellen 190 kor. s járulécai erejéig 1901. évi október hó 4-én foganatósított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1527 kor. 80 fillre becsült következő ingóságok, u. m.: széna, buza, kukuricza, sertések, juhok, tehén, ló, szekerek, gazdasági eszközök, butor stb. nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a gyulafehérvári kir. járásbíró 1904-ik évi V. 322 számú végzése folytán 190 kor. tőkekövetelés, ennek 1899 évi június hó 29. napjától járó 8% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 140 kor. bíróilag már megállapított költségek erejéig Oláh-Dályán leendő eszközölésére **1905. évi márczius hó 15-ik** napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. §. 20. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Abrudbányán, 1905. évi február hó 15. napján.

Papp Károly kir. bir. végrehajtó.

Sz. 11465—1904. telekkönyvi.

Arverési hirdetmény kivonat.

A gyulafehérvári kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Szászsebesi előleg és takarékpénztár végrehajthatónak Mutu Juon a Telean és Vaszilka Klement végrehajtást szenvedő ellen 170 korona tőkekövetelés és járulécai iránti végrehajtási ügyben a Kutfalvi 645 számú telekjegyzőkönyvben A + 3 rdsz., az 1646 sz. tjkvben A + 9., 10., 11., 12. rdsz., az 1000 sz. tjkvben A + 1 rdsz., a 218. számú telekjegyzőkönyvben A + 6., 20., 27., 30., 32., 33., 35., 36., 38., 41. rdsz., az 1646 sz. tjkvben A + 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 15. rdsz., az 1768 sz. tjkvben A + 1 rdsz., az 1769 sz. tjkvben A + 1—6 rdsz., az 177. sz. tjkvben A + 1., 2. rdsz., az 1774 sz. tjkvben A + 1 rdsz., az 1195 sz. tjkvben A + 1 rdsz., az 1264. sz. tjkvben A + 1 rdsz., a 866 sz. tjkvben A + 1 rdsz., az 1275. sz. tjkvben A + 1 rdsz. sz., az 1300 sz. tjkvben A + 1: összesen 2481 korona becsárban az árverést elrendelte, és hogy a fenn megjelölt ingatlanok **1905. évi április hó 26-ik** napján d. e. 9 órakor Kutfalva községházánál megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban, avagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak az 1881. LX. t.-cz. 170. §. értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Gyulafehérvárt, 1905. évi február hó 2-ik napján.

A kivonat hitelességét igazolja

Bohuczky János kir. telekvi kiadó.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy a kedvező feltételű kölcsönnyújtása és előzékeny eljárása révén kitűnő hírnevű

„Nagyszebeni földhitelintézet”

részéről

ingatlan jelzálog kölcsönök
„Kizárólagos ügynökségével”

bizattam meg.

Ebbeli működésemben legkedvesebb kötelességem, hogy a bizalomteljesen hozzám forduló feleknek a lehetőségig gyors és költséget kimelő eljárással szolgálatára legyek.

Bármintemű felvilágosítással, útbaigazítással készségesen díjmentesen szolgálak.

Különösen előnye eljárásomnak, hogy minden kölcsönvevő bármily elhanyagolt birtok- és teher viszonyai véglegesen rendeztetnek.

Egyidejűleg óva intem a n. é. közönséget akár helybeli — akár budapesti — vagy vidéki pénzközlítő csábító hirdetéseknek vagy „szaladó ügynököknek”, — amelyek ilyenmű jelzálogkölcsönt pénzügyintézetek közvetlen megbízását nem igazolják — fel nem ülni, mert ezek eljárása teljesen megbízhatatlan, időt vesztő és minden esetben akár eredményes, akár nem terhesen költséges.

Teljes tisztelettel

Erdélyi erdő-faanyag és bányaugynökség.
Gombos Benő Kolozsvár, malom-u. 16. sz.

60.000

korona

—A Dunántúli Közművelődési Egyesület—
sorsjegyeinek nyereménye.

Huzás 1905. márczius hó 11-én.

1 drb ára 1 kor. 11 drb ára 10 kor.

Huzás után ingyen nyereményjegyzéket küldünk.

Rendelje meg a **Cultur-egylet irodájában**
Budapest, Röck Szilárd-utca 2. sz.
Telefon 62—14. Telefon 62—14.

Szélhajtó görcscsillapító

Bibergeil-cseppek.

Egy étvágy csináló és az emésztést előmozdító háziszser.

1 üveg ára 1 korona.

Kevesebb mint 2 üveg (Utánvétellel 2.50 K.) postán nem küldetnek. Megrendelhető.

Bittner Gyula gyógyszerésznél.
Gloggnitz (Alsó-Ausztria).

Társ kerestetik

egy jó sikerrel kecsegtető bányavállalathoz.

Szükséges 500 forint készpénz.

— Czim megtudható e lap kiadóhivatalában. —

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságu **Portland-Cementet** ajánl olcsó áron a

Brassói PORTLAND-CZEMENT-gyár

BRASSÓBAN.

Itt helyben kapható id. Misselbacher J. B. czégnél.

Pályázati hirdetmény.

A gyulafehérvári püspöki papnövelde birtokai Oláh-He-repe és Oláh-Gírbó községekben haszonbérbe adnak **1906. évi január hó 1-től** számítandó 6, esetleg 12 évre. A pályázatok írásban a papnövelde igazgatóságához nyújtandók be **1905. évi április hó 1-ig**. A bérleti szerződés minden pontja szigorúan lesz betartandó.

Főbb feltételek:

- 1) minél nagyobb évi haszonbér;
- 2) az évi haszonbér biztosítására éppen annyi készpénz teendő le a papnövelde pénztáránál, a mennyi az évi haszonbér.
- 3) a haszonbérlethez származható bármilyen perek költségeinek, valamint a haszonbérlelt birtokokon előállható bármilyen károknak fedezésére biztosítékul leteendő 10.000, írva tizezer korona akár készpénzben, akár elfogadható értékpapirokban, akár ingatlan vagyonnak telekkönyvileg első helyen való leköltésében;
- 4) bérlő köteles télen-nyáron állandóan egyik birtokon lakni, a másikon pedig becsületes, szakértő és rendszerető gazdatisztet tartani; ha maga személyesen nem lakik ott, köteles évenként külön e címen a papnöveldeinek fizetni 1000, írva Egyezer koronát; ha a másik birtokon nem tart kifogástalan gazdatisztet, e címen köteles a papnöveldeinek külön fizetni 500, írva Ötszáz koronát minden évben;
- 5) köteles bérlő saját költségen minden lakóházat festetni és tisztán tartani; továbbá köteles saját költségén minden kerítést, kaput, hidat, ajtókat és ablakokat mindjárt kezdetben kijavítani, állandóan jó karban tartani és a bérlet végén így visszaadni.
- 6) nagyobb javítások költségeinek egyharmadát, újabb építkezések költségeinek felét bérlő köteles fizetni minden egyes esetben;
- 7) az oláhgírbói tagosított birtokon köteles bérlő saját költségén jó istállót, jó cselédházat, jó kútat és jó kerítéseket építtetni s a bérlet végén azokat jó karban az intézetnek átszolgáltatni;
- 8) köteles bérlő saját költségén mindkét birtokon a szőlőket amerikai ojtott nemes vesszőkkel teljesen újraültetni (minden évben legkevesebb egy holdat) és a bérlet végén teljesen jó karban hátrahagyni; ellenkező esetben a megbecsült kárt köteles megfizetni.

Kelt Gyulafehérvárt, 1905. február 11-én.

A papnövelde igazgatósága.

MÜHLE VILMOS

cs. és kir. udvari szállító Temesváron.
Mag-, növény-, rózsza-, fák- stb. nagyte-
nyészet.

(Tenyészterület: 62 hold = 37 hektár.)

Magvakból és virághagymából a legjobbat.

A legnemesebb gyümölcs-, dísz- és sorfákat.

A legszebb fenyőket és cserjéket.

Képletekkel bőven ellátott leíró katalógusok ingyen.
Postaszállítmányok magvakkal 5 kor. felül bérmentve.
Minden egyes szállítmányhoz „Mühle tanácsadója a kertművelésben,”
a legjobb kertészeti kézikönyv, ingyen mellékeltek.

Óh jaj!

Megfojt ez az
átkozott köhögés.

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuk

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

== Próbadohoz 50 fillér. ==

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR” GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Éljen!

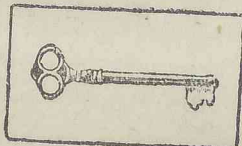
Egger mellpasztillái
csakhamar meggyógyított!

Kapható Gyulafehérvárt: Fröhlich Gyula, Nagy Endre, Storfer Leó gyógyszerertárakban.
Nagy-Enyeden: Kovács U. József, Papp János gyógyszerertárakban

SCHICHT-SZAPPAN.

„Szarvas” vagy „Kulcs”

jegygyel.

Legjobb, legkiadósabb és azért a legolcsóbb szappan.

MINDENÜTT KAPHATÓ!

Bérbeadó vendéglő.

Zalatnán, a régóta fennálló jóhír-
nevű és általánosan látogatott

Kolozsváry Nándor-féle vendéglő,

melyben több szoba, nagy táncsterem, nyári
mulatóhely, kerthelyiség és jól gondozott tekepályák,
kitűnő pinczék stb. vannak — **bérbeadó.**

A bérleti idő f. 1905. május 16-án kezdődik.
Értekezhetni Zalatnán a tulajdonossal.

Vásári zsebnaptár 1905.

HUSIPARI ÉS ÁLLATFORGALMI ÉVKÖNYV

az egyes napokra eső vásárok pontos jegyzékével
ingyen és bérmentve

megy minden mészáros, hentes, állatkereskedő,
nyersbőrkereskedő, zsiradék és csontkereskedő
címére, a ki legalább **félévre** előfizet a

Mészárosok és Hentesek Lapjára.

Előfizetés félévre 6 korona.

Kiadóhivatal: Budapest, VII. Erzsébet-körút 2.

Menetjegyek Amerikába

Belga királyi postahajók a
Red Star vonalon.

Indulás minden szombaton

Antwerpenből közvetlenül **New-Yorkba**
és havonta kétszer **Antwerpenből Canadába.**

Első osztályú új gőzhajók, gyors menet, jó el-
látás. Felvilágosítást díjmentesen és bérmentve ad
Red Star Line, Bécs, Wiedener Gürtel 20.

SZÉNA és SARJU

— körülbelől tíz szekér — **ELADÓ.**

Venni szándékozók megnézhetik **Karnán, Alvincz**
mellett Gyulafehérvártól 18 klm. a körjegyző udvarán,
hol a vásár azonnal megköthető.

Iszákosság nincs többé!

Kívánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy
próbát a Cozaporból.

Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán
adható az ivó tudta nélkül.

A Cozapor többet ér, mint a világ minden
szóbeszéde a tartozkodásról, mert csodálatos
ellenszenvessé teszi az iszákosnak a szeszes
italt. A Coza oly csendesen és biztosan hat, hogy
azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az
ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még
csak nem is sejtí mi okozta javulását.

Coza a családok ezreit békítette ki ismét,
sok-sok ezer férfit a szégyen és becsületlenségől
mentett, kik később józan polgárok és ügyes
üzletemberek lettek. Temérdek fiatal embert a
jó utra és szerencséjéhez segített és sok em-
bernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet, mely a Cozapor tulajdonosa,
mindazoknak, kik kívánják egy próba adagot
és egy köszönő irással minden gyógyszerertárban,
és költségmentesen küld, hogy így bárki is meg-
győződhessen biztos hatásáról. Kezessékünk,
hogy az egészségre teljesen ártalmatlan.

Képviselőink, kik szerünket raktáron tartják és kik bárkinek
díjmentesen egy könyvet adnak a következők: **Storfer Leó** gyógy-
szerész úr.

Minden kérdést, próbát és könyvet illetőleg, Gyulafehérváron
kívül lakók egyenesen Londonban intézzék.

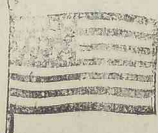
INGYEN PRÓBA 85. sz.
Vágja ki ezen szelvényt és
küldje még ma az intézetnek.
(Levelek 25 fillér, levelezőlapok
10 fillérre bérmentesítendő.)

COZA INSTITUTE
(Dept. 85.)
62., Chancery Lane,
London, Anglie.

UJ!

COOK & JOHNSON

amer. szabadalmazott tyukszemgyűrűje.

A jelenkor legjobb és legbiztosabb szere, nagyszerű ha-
tással és azonnal csillapítja a fájdalmat. — Kapható Ausz-
tria és Magyarország minden gyógyszerertárában. — 1
darab borítékban 20 fillér, 6 darab kartonban 1 korona, postai
küldés esetén 20 fillérrel több. — **Főraktár Magyarország**
részére: **Török József** gyógyszerertára **Budapest, VI., Király-
útoza 12.** Központi raktár **Magyarország-Ausztria**
részére: „A szamaritanushoz”, Grác.